

Търриловото великденче – защитен едIMENT от Закона за биологичното разнообразие

Автор(и): Растителна защита
Дата: 19.04.2023 Брой: 4/2023



Единствено по рода си в света Търрилово великденче (*Veronica turrilliana*) цъфна в ПП „Странджа“ в дните преди Великден. Това е многогодишно тревисто растение. Цветовете му са лилаво-сини със светложълт пръстен в средата. Среща се единствено на малки групи в месността „Ковач“ по поляните на Петрова нива, в резерватите „Средока“ и „Витаново“ както и около Изворите на Младежка река. Специалистите проучват възможностите за отглеждане в експериментални колекции чрез събиране на семенен материал за Националната семенна генетична банка.

Една от особеностите на Странджа е голямото разнообразие на реликтни видове, в съчетание с крайно рядкото срещане на локални ендемични видове в границите на Южно-Евксинската ботанико-географска провинция. Търриловото великденче (*Veronica turrilliana* Stoj. & Stef.) е един от тези крайно редки локални ендемити, които се срещат единствено в планината Странджа - по варовиковите скали в западната част на Природния парк „Странджа“ и в прилежащите територии на Странджа планина в република Турция.



Това рядко многогодишно великденче с кожести листа е описано за науката от академик Николай Стоянов и академик Борис Стефанов, едни от първите български изследователи на флората и растителността на Странджа планина. Стоянов и Стефанов са съставителите и на първото пълно издание на Флората на България (1924), което включва и описва всички познати към този момент растителни видове в страната.

Българските ботаници Стоянов и Стефанов избират да дадат научното име на растението в чест на британския ботаник Уилям Търил (1890 - 1961), който пък от своя страна е един от първите изследователи и автори на ботанически трудове за флората на Балканския полуостров, както и на Турция и Източните Егейски острови. [Обитава сухи варовити скали и скални пукнатини. Образова фрагментирани популации, изградени от малобройни разпръснати индивиди.

Находището северно от Малко Търново, откъдето е описан вида за първи път, е унищожено.

Търилово великденче е включено в Червената книга на България, в Бернската конвенция и в Червения списък на Международния съюз за защита на природата (IUCN). Странджанският ендемит Търилово великденче е защитен от Закона за биологичното разнообразие и за неговото бране или за увреждането на неговите местообитания в дивата природа са предвидени санкции.

Автор: инж. Иван Камбуров, главен експерт "Биологичното разнообразие"